

# SLOVENSKI NAROD.

Izbaja vsak dan zvezemši nedelje in praznike ter velja po pošti prejemam za avstro-ogrsko dežele za vse leto 25 K, za pol leta 13 K, za četr leta 6 K 50 h, za en mesec 2 K 30 h. Za Ljubljano s pošiljanjem na dom za vse leto 24 K, za pol leta 12 K, za četr leta 6 K, za en mesec 2 K. Kdor hodi sam ponj, plača za vse leto 22 K, za pol leta 11 K, za četr leta 5 K 50 h, za en mesec 1 K 90 h. — Za Nemčijo celo leto 28 K. Za vse druge dežele in Ameriko celo leto 30 K. — Na naročbo brez istodobne vpošiljatve naročnine se ne ozira. — Za oznalila se plačuje od petrostopne peti-vrste po 14 h, če se oznalila tiska enkrat, po 12 h, če se tiska dvakrat in po 10 h, če se tiska trikrat ali večkrat. — Dopisi naj se izvole frankovati. — Rokopisi se ne vračajo. — Uredništvo in upravljanje je v Knafliovih ulicah št. 5. — Upravnemu naj se blagovoljno pošiljati naročnine, reklamacije, oznalila, t. j. administrativne stvari.

Uredništva telefon št. 34.

Posamezne številke po 10 h.

Upravnemu telefon št. 85.

## Delegat Vaclav Klofáč o ljubljanskih dogodkih.

Ceški delegat Vaclav Klofáč se je v seji avstrijske delegacije dne 30. oktobra dotaknil tudi krvavih ljubljanskih dogodkov ter med drugim rekel: »Odgovor, ki smo ga slišali od gospoda vojnega ministra, so morda sprejeli s ploskanjem v nemški kazini v Ljubljani, a bil je po mojem prepričanju z golj zadoščenje poročnika Mayerju, ne pa slovenski Ljubljani, ki je bila svedok tragičnih dogodkov dne 20. septembra. Informiral sem se o vsi stvari na mestu in imam pri roki izvestje župana in poslanca Hribarja, ki ni nič manj zanesljivo, kakor informacija, na katere se opira gospod vojni minister. (Delegat Wolf: Hribar je torej najzanesljivejši vir! Delegat Klofáč: Gotovo! Lahko ste njegov narodni nasprotnik, a ne morete mu odrekat verodostojnosti in značaja!) Mi trdimo, da ni bilo v Šolskem drevoredu prav nobenega povoda za vojaško intervencijo, da torej tudi ni bilo nobenega vzroka za streljanje. Razglednice, ki so jih streljajoči nemški vojaki poslali svojejem in ki jih je zadržal poštni urad, so najzanesljivejši dokaz za to, da so vojaki na kopu bežečih Slovencev streljali kakor na zajec z golj iz narodnega sovraštva. A gospod minister pride in nam po vojaško — kakor bi se ne šlo za kri doceca nedolžnih ljudi — povsem kratko sporoči, da je bilo postopanje poročnika Mayerja korektno, da je postopal docela po vojaških predpisih in da je bil edini pregršeš ta, da so vojaki streljali, ne da bi čakali na povelje »Feuer«.

Ne, gospod minister, na takšen način ne boste spravili s sveta ljubljanske tragedije! Red in mir po ulicah delati in odzadaj moriti nedolžne ljudi, ljudi bežeče, moriti jih iz narodnega sovraštva, to je velik razloček! Zaplenjene razglednice — in in te smo hoteli videti! — karakterizirajo dovolj ves krvavi akt dne 20. septembra!

Tu se ne sme govoriti: »Vojaki so po teh dneh bili utrujeni in že nervozni«, za takšen izgovor, za takšno opravičenje se zahvaljujemo!«

In če bi bil padel tudi kak men — pripustimo to, dasi temu ugovarja poročilo mestnega magistrata ljubljanskega — vendar si prepovedujemo, da bi vojaki radi vrženega kamna, ki bi v najhujšem slučaju mogel povzročiti lahko poškodo, streljali na ljudi, ki pri de-

monstracijah vobče niso bili udeleženi.

Ce vojaki v takšnih slučajih sami ne morejo obdržati hladne krvi, kako se naj to zahteva od razburjene množice!

Sicer pa, gospoda moja, ena stvar je značilna: kjerkoli teče kot posledica vojaške intervencije kri, to je povsod samo kri slovanska.

Zares rad bi videl statistiko, koliko je bilo v zadnjih dvajsetih letih v konfliktih z vojaštvom in orodništvom ustreljenih Slovanov in koliko Nemcev in Madžarov!

Vemo samo za ustreljene Slovane, enkrat so to Čehi, potem Slovaki ali Hrvatje, dne 20. septembra pa so bili Slovenci.

Nehote se človeku vsiljuje prepričanje, ki v resnici povzroča ogorenje, da ima vojaštvu, kadarkoli se gre za Nemce ali Madžare, ukaz, naj postopa kolikor mogoče milo in postupljivo — mi proti temu nimamo ničesar, ker smo pred vsem ljudje, obdarjeni z blagimi čuvstvi! — toda kadarkoli se gre za Slovane, opozarjajo se povelnjunci vojaških oddelkov, naj pri priliki takoj rabijo orožje!

To je, gospoda moja, kar nas vznemirja, kar med nami povzroča ogorenje in odgovor gospoda ministra, ki o tragediji ljubljanski ni našel drugih besed, kakor smo jih slišali, mora naše razburjenje in vznešenje samo še povečati.

Zahivali smo upravičeno strogo vojaško sodno preiskavo. Zahivali smo, da se nam predloži razglednice, ki govore tako jasno. Zahivali smo pojasnila, kako more vojaška uprava po vsem tem, kar se je zgodilo, smatrati nadaljne postopanja poročnika Mayerja za taktno, hoteli smo slišati, če se v pomirjenje ljudstva premesti iz Ljubljane pohotni polk št. 27, a nismo ničesar o tem slišali.

Ce bi se bilo kaj takšnega zgodilo v Libercih ali v Gradeu, bi bil odgovor docela drugačen.

V Libercih se je zgodilo, da je na vladino vabilo »Češke Besede« poslal generalni major Dvořák deputacijo častnikov češkega polka na njen prireditev. No takoj, ko je spregovorila liberska ulica, se je morala dati satisfakcija nemškim Libercem; general Dvořák je bil v tistem trenutku premeščen v Kotor in z rezervatnim poveljem velikega generala Kollerja, ki je bil sedaj imenovan za poveljujočega generala v Pragi, je bilo častnikom ukazano, naj respektirajo nemško narodno občutljivost in naj ne zahajajo na nemške prireditve razen na vete-

ranske. Nemcem se je mogla in morala dati satisfakcija takoj, da si niso imeli do tega nobene pravice. In vendar stojimo v Ljubljani pred dvema častnima grobom, a osem ranjenih, ki so vsi ustreljeni od za-

daj, leži v bolnicu! A sam minister priznava, da so vojaki streljali brez danege povelja.

V takih okolnostih bi moral potujnik ljubljanske posadke že z ozirom na določne navadnega takta takoj iti vzprito strašnega dogodka k mestnemu zastopcu se opravičit ter ga zagotoviti, da se bo o dogodku uvedla nemudoma stroga preiskava, da se težko žaljeni človečnosti primerno zadoščenje.

To se ni zgodilo, takšno opravičenje se ni podalo niti tu na tem mestu. Kar se je tu govorilo, lahko končno služi za vzpodbudo, naj bi v drugih enakih slučajih, kadar se gre za Slovane, Mayerjevo postopanje služilo za sijajen zgled.

Najlepše pri tem pa je, da vojna uprava misli, da morajo slovenski delegati v takšnih razmerah še z navdušenjem glasovati za njen proračun!

Zaman smo tudi zahtevali odgovor, kdaj bodo že vendar člani častniškega zboru — torej tudi Nemenci — odvezani dolžnosti biti člani nemške kazine v Ljubljani, kakor so brez razlike narodnosti primorani molčati k temu, da se častnikom v Čeških Budjejovicah odtegne na mesec prispevek 2 K za tamkajšnje nemško nacionalno društvo.

To so stvari, ki nas Slovane žalijo, in za to tudi vojaška gosposka na takšne zahteve in pritožbe niti ne odgovarja.

O ljubljanski aferi se bo moral razpravljati v parlamentu in šele takrat bo tej aferi v resnici pripadla velika vloga.

Kakor se s Slovani postopa, tako bodo postopali tudi oni protivladi.

## Nova železniška proga Trebnje - Mirna - Mokronog - Št. Janž — in trgovina.

V nekaj dnevih se otvorja sicer neznačna proga Trebnje - Št. Janž, ki pa prinese v naše sicer že od nekdaj zapuščene a krasne vinorodne kraje novo življenje, nov promet, novi industrijo.

Naše dolenske gorice, ki imajo vsled dobre vinske kapljice svetovni renome, naši hribi polni premoga in razne rude, so spali ter čakali vstanjenja dan.

s fotografijami in spoznal ljubko dekle, ki je bilo naslikano.

»Vrhovčeva Anica — prijateljica mojih otroških let,« je vzkliknil veselo. »Moja mati te je imela rada, kakor bi bila njena hečer in dobro sem vedel, da te me je namenila za ženo. Kaj je zdaj s teboj, ljuba duša?«

Motreč fotografijo, se je Marko naenkrat zamislil v pretekle dni, a hitro se je zopet vzbudil iz sanj.

»Gotovo je že poročena,« je dejal. »Saj mora biti že kakih petindvajset let stara. Morda je že srečna in tolsta mati štirih ali petih otrok, posluša rada zabeljene anekdote in vodi kot botrea kmečke otroke k birmi.«

A vzlič tem mislim bi Marko še ne bil odložil fotografije, da ni prisilil Tomaža s trdimi koraki v sobo.

»Gospod, moja žena vam je pripravila obed — če vam bo prav, ne vem, zakaj pri nas kuhamo še vedno tako, kakor za življenja vašega oceta in vaše matere.«

Marko se je nasmehnil in je vstopil zopet v obednico, kjer je bila miza že pogrnjena.

»Prav dobro mi bo teknilo, starji Tomaž, če je tudi po starinski knjihu, z razpletjenimi kodrastimi lašmi. Marko je z robcem obriral prah

vsakemu tujuju je bil dohod v naše kraje vsled stroškov in neugodnih zvez jako težaven in trudoplön.

Vsled tega je pri nas obilo ljudi in sicer že osivelih las, ki še niso videli naše centrale »bele Ljubljane«.

Sedaj se otvori nova proga, res le v prvo korist premogokopne družbe v Št. Janžu a tudi drugi ne ostanejo brez dobička. Kako krasne izlete bodo na primer imeli turisti na potih Rudolfov, Hmelnik, Mokronog, nadalje Radeče - Brunk - Št. Janž - Kermelj in Mirna peč - Trebelno - Mokronog.

Tudi v središču te proge v modroniški dolini je vse radostno pravljeno na ta preobrat.

V trgu Mokronogu se ustanavlja olepševalno društvo, ustanovljen je pod izbornim vodstvom imozantem pevski klub, ki bode gojili ljubezen do naše na novo oživljene slovenske dolenske domovine.

Deluje se na ustanovitev »Sokola«, sploh vse hiti k novemu pravitu.

Kakor goščava v zimskem spajnju, katero poseti kvečjemu plaha srna, a jo zbudi do krasote narave spomladno soince, tako nekako nas spodbuja k novemu vstajenju nova železna proga, ki bode oživila našo sveto pozabljeno dolensko stran.

Pa tudi trgovina pri nas pride do neprecenljive veljave.

Do sedaj je bil ves promet obrnjen na postajo Sevnico na stajersko stran preko Save.

Vsa trgovina kakor n. pr. Mirna, St. Rupert, Mokronog, Tržiče, Št. Janž, Trebelno, Šmarjeta, Skocjan itd. so imeli edino ugodno zvezo s Sevnico.

Ta zveza pa je bila v zvezi z ogromnimi stroški, kajti voznika pozimi ob snežnih in ledensih časih niti to drag denar ni bilo dobiti.

Cesta v Sevnico za Mirno je ne le slabia in za voznike ozka ter vsled tega nengodna, temveč tudi v zimskem času smrtno nevarna vsled snežnih plazov, ki pri južnem vremenu pridrve kot lavina z visokih strmih hribov ter zasujejo javno cesto, tako da se ustavi ves promet.

Vrh u tega pa je tudi mostovina čez savski most izvanredno visoka in to je moral plačati vsak naš voznik, ako je hotel priti v Sevnico na kolodvor.

A kaj še to! Poglejmo trgovino. Vsa naša dolina je imela zvezo najbolj s stajersko deželo in s tem rada ali nerda podpirala nemške trgovine v Sevnici, Celju, Gradeu in v okolici; — vse to je sedaj minulo, ker je vsled nove proge pretrgana vsaka važna zveza s Sevnico, mirovala bo-

de dolgotrajna vožnja, drage mostovine ne bo, a mirovale bodo tudi nemške trvdke po raznih razvijenih krajih, ki so zalagale našo dolino dosedaj.

Nova proga nam v tem oziru obilo obeta, kajti sedaj je vse več ali manj primorano na dohavo bla- ga iz Ljubljane ali Novega mesta.

Slovenskim narodnim trgovcem v Ljubljani je zasijala nova luč glede prometa v trgovini, kar je gotovo vsega veselja vredno.

Geslo »Svoji k svojim« naj tudi pri nas velja. Seveda je potreba pri tem računati, da tudi ljubljanski trgovci nastavijo cene, ki bodo enake stajerski, večinoma nam Slovenscem nasprotni konkurenči.

V tem slučaju bodo nova proga tudi v trgovskem narodnem oziru pravi blagor naše mile slovenske dolenske domovine. P. St.

## Sprememba v ministrstvu.

Dunaj, 9. oktobra. Nemške stranke se se vedno pretepojajo za poročje. Vodilni krogovi nemških svobodomiselnih strank zahtevajo, da mora dr. pl. Dersehatta ostati v ministrstvu, a krščanski socialisti zopet vtrajajo pri svoji zahtevi, da mora ostati Ebenhoch. Nadalje zahtevajo krščanski socialisti tudi trgovsko ministrstvo zase. Baron Bienerth se je vsled tega že začel pogajati s Čehi, da bi se proti primerni odškodnini odpovedali trgovinsku portfelju. Čehom se v tem slučaju ponuja poleg ministra-rojaka še portfelj poljedelskega ministra in ministra za javna dela. Toda pri tem bodo Bienerthu križali račune agrarci, krščansko-socialne stranke, ki zahtevajo poljedelsko ministrstvo zase. Govori se, da je prestolonaslednik priporočil cesarju, naj bi se načeno ministrstvo poverilo članu gospose zbornice dr. pl. Graba in a yru, a minister zunanjih del baron Aehrenthal priporoča grofa Stürgkh-a za naučnega ministra.

Parlamentarna komisija poljskega kluba se je izrekla za koalicijo in za dosedanja ministra Kotyrowskega in Abramowice.

Predsedstvo nemških svobodomiselnih strank je izdalо o položaju poročilo, v katerem pravi, da gleda nezaupno sestavljanje nove koalicije ter ne mara vstopiti v koalicijo, ki bi naj samo glasovala za parlamentarno rešitev takozvanih državnih potreb. Od nove koalicije se temveč najoddločne zahteva, ostro očrtan politični program, v katerem bo na prvem mestu ureditev narodnostnih

Starka je strme pogledala Marika, kakor bi njegovih besed ne bila razumela.

»Saj se vendar tu doma. Tu imate svojo hišo, svoj mlini, svoje gozdove, svoje njive. Tu sta živila vaš oče in vaš stari oče in še drugi vaši predniki so bili tod. Vi ste pa vse zapatili in vse pozabili.«

»Kaj hočete — je že tako.«

»Vsa mati so vedno upali, da se naselite v Topolni kot advokat. Še na smrtni postelji so o tem govorili. Da, pa o Vrhovčevi Anici so govorili, da postane vaša žena.«

»Kaj je z Vrhovčevu Ano?« se je zdaj oglasil Marko, ki ga je jemanjada nekdanje njegove pestunjne nikar ni ganila.

»Veliko dekle je in zalo dekle,« je z vemo začela pripravljati stare Jerico. »Ljudje jo imajo radi, ker je dobrega srca in z vsakim berčem prijazna. In lepo doto bo imela. Gospod Vrhovčev zna zbirati denar in bo svoje otroke

vprašanj in takih razmer na Češkem, ki bodo Nemcem popolnoma zagotovile njihove pravice (?). Nadalje pravi poročilo, da se Čehom ne sme dati treh portfeljev; pa tudi kriščanski socialisti ne smejo dobiti dveh najvažnejših portfeljev, kakor sta že zeleniško v trgovinsko ministrstvo, posebno ker sta bodoči ministri predsednik baron Bienerth in za sekejskega načelnika v ministrstvu notranjih del določeni baron pl. Haerdtl, prava prijatelja kriščanskih socialistov.

Baron Bienerth se je danes cel dan pogajal z voditelji strank. Nemške stranke zahtevajo štiri ministre. Da jim more ustrezti, nameščava Bienerth kreirati 14. ministriški sedež, in sicer bi prišel grof Stürgkh poleg ministra-rojaka brez portfelja v ministrstvo. Kakor znašo, so se prva prizadevanja barona Bienertha razbila.

## Fuzija jugoslovenskih strank.

Dunaj, 9. novembra. Nemškim časopisom se poroča iz krogov jugoslovenskih poslancev, da se pripravlja fuzija med jugoslovenskima parlamentarnima kluboma. Zadnje dni se je doseglo bližanje med voditelji obeh slovanskih strank. Tozadne konference so imele pozitivne uspehe, tako da se v prihodnjem državoborskem zasedanju skoraj gotovo združita oba jugoslovenska kluba k skupnemu taktičnemu nastopanju. Novi blok bi štel 37 poslancev.

## Bosanski mohamedani pri cesarju.

Dunaj, 9. novembra. Danes popoldne je sprejel cesar poklonstveno deputacijo mohamedanov iz Bosne in Hercegovine. Vodja deputacije, sarajevski župan Kulović je imel na cesarja daljši nagovor, v katerem je naglašal, da so se mohamedani pod modro in pravčeno cesarjevo upravo mirno in varno razvijali kulturno in materialno. Tudi nihova vera in posest sta se jim varovala. Govornik je izjavil, da mohamedani pričakujejo, da bo vladar lastinske pravice mohamedanov utrdil s pozitivnimi zakoni ter jim zagotvil na podlagi verske avtonomije solidno in uspešno versko in kulturno delo ter napredek. Končno je govornik izrazil za vladarja čuvstva ljubezni in udanosti. — Cesarije odgovoril približno tako: »Izraz zaupljive udanosti bosansko-hercegovskih mohamedanov sem sprejel z zadoščenjem; vaše besede dokazujojo, da je bila moja dolgočna volja, vsem v Bosni in Hercegovini živečim konfesijam zagotoviti popolno versko svobodo in enakopravnost, prav razumljenja.« Cesareve besede so bile sprejete z navdušenimi živio-klici. — Potem je sprejel cesar deputacijo 24 članov sarajevskega občinskega sveta. V svojem odgovoru je izražal cesar posebno zanimanje za Sarajevo ter izročil deputaciji pozdrave za sarajevske meščane.

## Dogodki na Balkanu.

### Protivavstrijske demonstracije na Rumunske.

Bukarest, 9. novembra. V raznih večjih rumunskih mestih so bili včeraj shodi, ki so se razvili v demonstracije proti Avstro-Ogrskim. V Kraivi je hotela množica prizadeti pred avstro-ogrskim konzulatom škandal, a so policiji demonstrante razgnali.

### Bulgarija se razorožuje.

Sofija, 9. novembra. Bulgarška vlada je danes odredila, da se odpusti zadnji letnik vseh vojakov. Vsled tega se zniža aktivno stanje bulgarske armade na 25.000 mož. Tem hoče Bulgarija znova pokazati, da ji je mnogo do miru.

### Turčija proti Srbiji.

Belgrad, 9. novembra. Dočim se srbski diplomatični trudilo, da bi pridobili Turčijo za balkansko konfederacijo, je turška vlada ukažala zapreti v vilajetu Kosovo vse srbske šole. Jasno je, čigav vpliv je pri tem odločeval.

### Italija za Avstro - Ogrsko.

Rim, 9. novembra. V političnih krogih govore, da izroči italijanski poslanik na Dunaju vojvoda Averna prihodnje dni cesarju lastnoročno pismo italijanskega kralja. V pismu bo kralj naznani cesarju, da temelji italijanska politika na trdnom načelu, da uravna pota za najnovješte korake Avstro - Ogrske.

## Francosko-nemški konflikt.

Pariz, 9. novembra. V diplomatskih krogih zatrjujejo, da je obiskal nemški cesar avstrijskega cesarja v prvi vrsti zato, da ga napsa za posredovanje v francosko-nemškem konfliktu zaradi Casablance. — »Matin« je prinesel izjavu nemškega veleposlanika kneza Radolina o dogodku v Casablanci. Izjava

pravi: »Kakor jaz, ste tudi vi opazili spravljivo smer v javnem meniju med obema državama. V očigledem spravljivim čuvstvom je pričakovati, da se reši cela stvar tako, da zadovolji obe velesili ter tudi varuje interese obeh.

## Nemški cesar in knez Bülow.

Berlin, 9. novembra. Takoj ko je prinesel »Daily Telegraph« znano cesarjevo izjavo, je pisal knez Bülow cesarju sledoče pismo: »Vaše veličanstvo ste mi svoječasno oblubili, da ne pričebite nikakih izjav brez mojega sporazumljjenja. Iz ravnikar došle številke »Daily Telegrapha« pa uvidim, da je Vaše veličanstvo opustilo to svoje prejšnje stališče, zato prosim za odpustitev.« — Cesarev odgovor je kratek: »Kaj Vam pada na um, moj ljubi Bernhard! Akt ste vendar sami podpisali!« — Nato je pisal knez zopet pismo, v katerem je pisal med drugim: »Ker je vsled moje krijev nastala za Vaše veličanstvo tako mučna situacija, obnovim svojo prošnjo za takojšnjo demisijo.« — Tudi tej prošnji ni cesar ugodil, ker ni mogel zahtevati tuje žrtve za svojo nepremišljenost. Sedaj je kriza poravnana in knez Bülow stoji trdno, kakor prej.

## U borbi za slovenstvo.

(Nekaj razmišljavanja).

(Dalej.)

Avstro-ogrška monarhija šteje danes po nemško - madžarski štastiki 44,887.364 prebivalcev.

Med temi je Nemecv 25.2%, Čehov in Slovakov 17.8%, Poljakov 9.5%, Malorusov 8.5%, Slovencev 2.9%, Srbov in Hrvatov 7.6%, Rumanov 6.7%, Italijanov 1.7%, Madžarov 19.5% in drugih narodnosti 0.6%.

Po nemško - madžarski štastiki je torej v celi monarhiji 46.3% Slovanov in 53.7% drugih narodnosti.

V Cislitvanski sami, ki šteje 25.632.805 prebivalcev, je Nemecv 35.8%, Čehov 23.2%, Poljakov 16.6%, Malorusov 13.2%, Slovencev 4.7%, Srbov in Hrvatov 2.8%, Rumanov 0.9%, Italijanov 2.8%. Torej je v Cislitvanski 60.5% Slovanov in le 35.8% Nemecv; ostali odstotki odpadejo na druge narodnosti.

V državi s takim prebivalstvom je pač več kot čudno, da se je kdaj da se tudi še danes misli na ustanovitev na rodne enotnosti.

Znani so poskusi, napraviti iz Cislitvanske nemško državo in iz Ogrske madžarsko državo. Ti poskusi se nadaljujejo še danes z največjo brezobzirnostjo, a na Ogrskem z večjim uspehom, kakor v Cislitvanski.

Za časa Marije Terezije in cesarja Jožefa bi se bili morda zamogli doseči pozitivni uspehi. A takrat so se poskusi ponesrečili, ker ni bilo sol. Z nemškimi solami bi bili takrat morda mogli germanizirati Slovane, kajti narodne zavednosti tedaj ni bilo še nič. Germanizacija potom uradov pa ni nič zaledla. Ljudje se vzelic vsemu prizadevanju uradov niso naučili nemškega jezika. Med seboj in doma so ljudje vendarle slovenski govorili, že ker niso nemški znali in ker se tudi otroci niso imeli kje raznaroditi, je ostalo vse pri starem.

V dobi po revoluciji leta 1848. in ko je bil na čelu absolutističnega regima minister Bach, je bilo tudi še mogoče doseči vsaj po m i š l j e n j u , četudi ne po jeziku, enotno državo. Ko bi bila država takrat dala iz lastne volje posamičnim narodom to, kar jim je pozneje moralna dati, bi jih bila tedaj popolnoma zadovoljila in nihče bi se ne bil upiral nemščini kot posredovalnemu jeziku. Teden je bila prilika ustvariti take razmere, kakor vladajo v Združenih državah. Tam je angleščina državni jezik, a vsak narod uživa popolno svobo in vsak narod je srečen in zadovoljen.

Toda v Avstriji tega niso pojimili in tudi niso hoteli pojmiti. Nemški generali in nemški visoki uradniki so sanjali le o tem, kako ponemčijo vse nemške narode. Delali so na to s tisto rabeljsko kruhotsto, ki jo poznačajo pač le Nemci, toda opravili niso ničesar.

Sčasoma so Nemci postali nekako uvidevnejši. Ker so spreviedeli, da je vsaj sedaj nasilna germanizacija nemogoča, zahtevajo, da naj bodo oni prvi in odločilni narod v državi. A tudi od te zahteve bodo moralni odnehati, če že hočejo ali ne, ker ta zahteva nima predpogojev. Ce bi bilo Nemecv vsaj polovica vsega prebivalstva v Cislitvanski in če bi bili v vseh deželah naravno mogočen faktor, potem bi imeli vsaj nekaj upanja, da si to pozicijo ohranijo.

Naravna posledica narodnostnih razmer v Avstriji je, da je državna

misel, zavest skupnosti, skoro že izginila. Nemec je najprej Nemec in potem šele Avstrijanec, Čeh je najprej Čeh in šele potem Avstrijanec, Italijan je samo Italijan in sploh neče biti Avstrijanec. Kako globoko to seže, se da s konkretnim zgledom najbolje ilustrirati. Zdaj, ko je Avstrija okupirala Bosno in Hercegovino, so sicer tako slabotni Srbi vsi na nogah in kriče po vojni. Denimo, da bi bili Srbi vzel Bosno in Hercegovino — ali bi se bil v Avstriji le en sam človek našel, ki bi bil zahteval, naj se začne zaradi tega vojna? Ne!

Narodov avstrijskih ne veže prav nobena skupna misel, veže jih samo sila države.

Sedanji dualizem čigar vodilno načelo je podrediti Nemcem in Madžarom vse druge narodnosti, se bliža svojemu bankerotu. Da je bila ta uredba skrajno nesrečna, o tem ni nobenega dvoma. Ker je nova uredba pod gospodstvom enega ali dveh narodov čisto nemogoča, je problem monarhije pravzaprav ta: **Kako urediti državo, da bodo mogli različni narodi drug poleg drugega živeti, ne da bi bili kateri prikrajšan?**

Kakor smo že rekli, propagujejo eni ustanovitev narodne avtonomije, drugi pa so proti temu, zlasti Čehi, Poljaki in na Ogrskem Madžari. V sedanjih razmerah je vsaj za nekaj desetletij še izključeno, da bi se dala uresničiti narodna avtonomija, in zato bi za zdaj pač zadostovalo to, kar smo doslej povedali o tem problemu.

(Dalej prihodnjie.)

## Sestanek poštnih uradnikov.

V salonu hotela »llirija« je bil v soboto zvečer sestanek poštnih uradnikov, na katerega dnevnem redu je bilo poročilo o službenem napredovanju in o službeni pragmatiki.

Sestanek je otvoril predsednik podružnice, g. oficijal M a y r , ki je pozdravil vse navzoče, ki so se udeležili pogovora. Orgaizacija poštnih uradnikov, zlasti osrednje vodstvo, ima tako naporno delo. 7. in 8. t. m. zborujejo vsi prometni poštni uradniki v Avstriji v 40 mestih z istim dnevnim redom kot ljubljanska podružnica. V organizaciji je zdaj čez 6000 poštnih prometnih uradnikov. Dasi je začetkoma z višje strani niso hoteli niti poznati, jo zdaj rešprektirajo in doseglja je zlasti zadnji dve leti veliko, n. pr. regulativno plač, 35-letno službeno dobo itd. Zadnji čas so se pa našli v vrstah poštnih uradnikov ljudje, ki hočejo to organizacijo raztrgati. Ustanovili so si v ta namen društvo »Maturantenverein«.

Ko se morajo poštni uradniki bojevati z gospodarske koristi, je to postopanje obojsati, ker je skrajna nehvaležnost napram dosedanju organizaciji poštnih uradnikov. Le z enotno organizacijo se da doseči končen cilj, drugače pa ne. Poštni uradniki zahtevajo plačo za čezurno delo po 1 K od ure, 3 K za nočno službo, povisje dijet pri ambulanci, ureditve dopustov, časovni avanzna, objavljenje personalne komisije. Se parati v »Maturantenvereinu« spravijo lahko težnje poštnih uradnikov v nevarnost, da ne dosežejo tega, kar žele v kar jim gre. Predsednik je pozival člane, naj agitirajo, da se doseže v složnosti, kar se da rešiti.

Nato je poročal o službenem napredovanju asistent g. Urbačiči. Rekel je: Za obopen položaj poštnih uradnikov se merodajni faktorji ne brigajo nič. Ne dajo jim napredovalnega regulativnika, kakor ga jedal dunajski magistrat svojim uradnikom. Ta regulativ obsegava časovno napredovanje; po njem doseže mestni uradnik v 13 letih plačo IX. čin. razreda, dočim doseže poštni uradnik to plačo šele v 22 letih, torej 9 let pozneje. Vrh tega imajo oni dve letnice, poštni uradniki pa tri letnice. Res je, da imajo poštni uradniki znižano vožnjo po železnicah, bridka resnica je pa tudi, da plačujejo kolike za pobotnice, da se jim odtegnejo od plače za vdovsko pokojnino, da se všeje le dobra polovica aktivitetne doklade v penzion, kar daljko odmeta tiste udobnosti po železnicah. Sveta dolžnost merodajnih faktorjev je, da z vso resnostjo in možnostjo zrelimi mož popravijo, kar so zakrivili in njih predniki. Popolna zajez v napredovanju od leta 1873.—1880. in kombinacija pošte in brzojava leta 1882. v en konkreten status je zadela poštnemu uradništvu globoke rane. Asistentje so službovali po 15—16 let, oficijali pa po 16—20 let. Z regulacijo državno - uradniških plač 1898., se je napredovanje še precej ugodno razvilo. Praktikant je dosegel po treh letih, asistent po 5—6 letih, oficijal pa po 7—8 letih višji čin. razred. Pomozitev objektivna je vrsila s praktikanti, ne da bi se razmeroma pomnožila tudi mesta v višjih

čin. razredih. Naravna posledica je bila, da so morali čakati praktikantje 5—6 let, asistentje 7—8, oficijali pa 11—12 let, da se prišli v višji razred. S tem je postala dobrota regulacije iluzorična. Uradništvo je nastopilo združeno proti temu atentatu. Baron Call je hotel temu odpomoči s tem, da je predlagal, naj se opusti 2000 mest v X. in XI. čin. razredu, katera mesta naj zasedajo pomožni uradniki. Posledica je bila, da so vsled zmanjšanja asistentskih in oficijskih mest, ki bi se imela zasesti vsako leto, čakali praktikantje na svojem mestu brezkončno, asistentje 7—8 let, oficijali pa po 12—13 let. Vsled velike razburjenosti in ogostenosti varanega poštnega uradništva je izdal dr. Fort napredovalni program, po katerem bi se napredovanje do leta 1909. tako uredilo, da bi ne ostal asistent čez 8 let v XI. in oficijal ne čez 8½ let v X. čin. razredu. Poštni prometni uradniki so ta načrt odklonili, ker se čakalna doba pri tako ubranem tempu še poslabša. Uspeh odklonitve in protesta je bil, da je bilo 221 asistentov imenovanih za oficijale in 253 oficijalov za nadoficijale in objubla, da se nadalje povoljno uredi napredovanje poštnih uradnikov z imenovanjem posameznih letnikov. Žalibog je trgovinski minister pozabil povedati, kateri letniki posameznih čin. razredov pridejo letos na vrsto. Ko je bil letos asistentski letnik 1901. in oficijski letnik 1899. pomaknjen v napredovanju, se je zdelo, da se je položil temelj čakalne dobe asistentov na 7 let, oficijalom pa na 9. S takim imenovanjem po letnikih so se poštni uradniki bolj oddaljili kačkar na približali zahteve: 2 leti praktikant, 6 let v XI., 7 let v X. in 8 let v IX. čin. razredu. Najhujše so prizadeti asistentje, ki morajo 8 let stradati v prid državi, sebi v škodo.

Mlajše uradništvo je prelilo svojo srčno kri za nove penzijske norme, vendar se nikdar trudne častiljive poštnе relikvije, ki že zdavnaj spadajo v zasluženi pokoj, ne umaknejo s svojih mest. Z ozirom na žalosten položaj mlajših poštnih uradnikov je zahtevati, da se takoj vpojkoje vsi uradniki, ki imajo 35 službenih let, oziroma ki so starci 60 let. Poštni upravi se pa se priporoča, da ustvari čimprej obligatorično podelitev zaslужenega priznanja, da se olajša prehod v pokoj.

Po zgoraj navedenih zahtevah dočim doseči poštni uradniki po 23 službenih letih plačo VIII. čin. razreda. To se naj takoj izvede do uvedbe primernega časovnega napredovanja, ki imej za temelj avtomatiko, da napredovanje ne bo odvisno od naklonjenosti ali nenaklonjenosti višjih.

Uradniki z visokošolsko izobrazbo preskočijo XI. čin. razred. Ako določimo čletno dobo za vse uradnike v vsakem od nižjih treh razredov z dvema praktikantskima leti, ki bi se visokošolem vsteli v službeno dobo X. čin. razreda, bi bil rezultat naslednji: konceptni in tehnični uradniki bi dosegli VIII. čin. razred po 12, drugi uradniki po 20, certifikatisti in pomožni uradniki, ki imajo že pred vstopom v XI. čin. razred 12 ali več službenih let, pa po 30 letih. Ta razdelitev bi bila sprejemljiva za vsakega posameznika.

Ako se ne uresničijo zahteve poštnih uradnikov prav kmalu, se vzdigne vihar samoobrambe, ki zna

Predsednik: Kje ste pa bili prej?

Obtoženec: Hodil sem po mestu okoli.

Nadsvetnik Pole: Ali se niste zaleteli v orožnike?

Obtoženec: molči. Končno prizna, da je letel, a je tako težko spraviti iz njega, kdaj je letel, ali prej, predno je prodr kordon, ali pozneje, končno le pove, da pozneje.

Predsednik: Ali ste kaj mahali? Zakaj?

Obtoženec: Ker nisem hotel biti aretiran.

Predsednik: Kaj pa 20.? Ko ste vedeli, kako slabo se vam je godilo pred dvemi dnevi, zakaj ste pa potem metali kamene za stražnikom Gerlovičem?

Obtoženec zanika, da bi bil zagnal kamen, in tudi, da bi bil stražnika psoval. Priznal je pa, da je klical na pomoč, ko so ga gnali v jetnišnico, zanikal pa, da bi bil prijan.

Predsednik da poklicati priče.

Ko so priče navzoče, narekuje na zapisnik obtoženčeve izpovedbo.

Ivan Sešek, c. kr. orožniški postajevodja iz Ribnice izpove, da je obtoženec skušal na obeh straneh priti skozi kordon, in da mora domov na Mestni trg. Priča mu je rekel, da naj gre čez most. Obtoženec pa le ni hotel oditi, temveč se obrnil proti Prešernovim ulicam, kjer je nekaj imel opraviti s tamkajšnjo patruljo. Potem je prišel nazaj, se par korakov zaletel s pripognjenim životom in rokami naprej ter odrinil pričo in enega vojaka sunil v trebuš. Predrl je kordon ter stekel po Wolfovi ulicah, priča pa za njim. »Zvezdi« ga je potem priča aretiral in tedaj se je branil z rokami in nogami.

Predsednik: Ali je res tak?

Obtoženec: Res!

Martin Gerlovič, mestni stražnik, izpove, da je dne 20. septembra aretiral Himmelreicha ter ga gnal po Prešernovi ulici. Za njim je šlo več ljudi, med njimi tudi Berčič, katerega priča poznata je dalj časa. Priča se je ozrl in videl Berčiča, da je pobral kamen in ga vrgel. Kamen je priletel kakih pet korakov za pričo v »polkn«. Ko mu je priča zaklical, da ga pozna, je obtoženec dvignil pest v zrak in zaklical: »Prokleta k... a policejska, pes, baraba, jaz ti bom že pokazal.« Priča je dobil vtisk, da je hotel obtoženec zagnati kamen v njega. Opraviti je imel priča že dvakrat z obtožencem, pred dvemi leti pozimi, ko ga je okaral radi neke vožnje na Mestnem trgu in mu je obtoženec nato zaklical: »Ti prokleti lenuh, pa ti vozi,« vsled česar je bil obsojen na tri dni zapora, enkrat pa, ko je z vozom prevrnil neki mlekaricu vožiček.

Obtoženec trdi, da to ni res.

Predsednik: Kako daleč je bil obtoženec za vami, ko je vrgel kamen?

Gerlovič: Kakih 15 korakov.

Franc Himmelreich izpove, da ga je Gerlovič aretiral, pa se ne spominja dogodka z Berčičem, ker je bil preveč razburjen.

Franc Morel, c. kr. orožniški postajevodja v Ljubljani je prišel zraven, ko je bil Berčič že aretiran. Pri vklepanju se je branil s tem, da ni hotel dati rok skupaj. Pri sodišču je enkrat zaklical: »Pomagajte!«

Ciril Koch, mestni arhitekt, pove, da je tedaj pri sodišču slišal aretiranca, ki sta ga gnala dva orožnika, zaklicati »fantje pomagajte«, ne ve pa, ali je bil to današnji obtoženec.

Ko prečita predsednik ovadbo, ki se strinja z obtožnico, začne državni pravdniki Trenz: Današnji obtoženec naredi vtisk, da je tako si rova narava, kar posebno dokazuje že to, da je svoj čas zaklical Gerloviču: ti prokleti lenuh, pa ti vozi. Obtoženec ni slaboumen, pač pa silovite narave. Njegovo dejanje ima na sebi vse znake hudo delstva. Vedel je, da ne sme skozi kordon, vzliz temu pa je vdrl skozenj z dejansko silovitostjo, kar sam priznava, ko so ga aretirali, je brcal in suval, kar je tudi priznal, priznal je tudi, da je klical na pomoč, taki samo, da bi bil vrgel kamen na Gerlovičem. Ali Gerlovič ga je videl tedaj pod žarnico, videl ga je, ko je pobral kamen in ga vrgel, kakor mu je še pretil in ga psoval. Kazen za to je ječa od šestih mesecov do enega leta. Predlaga, da sodišče spozna obtoženca krvim in ga obsodi.

Zagovornika obtoženec ni imel.

Interesantno je bilo vprašanje zaradi obtoženčevih predkazni. Obtoženec zanika, da bi bil kaznovan, a predsednik ima izkaz, da je bil na Predarlškem trikrat kaznovan, enkrat celo na dva meseca, izkaz o oni kazni, v katero naj bi bil obtoženec obsojen po Gerlovičevi izpovedbi pri ljubljanskem okrajnem sodišču — ni mogeo najti! Obtoženec zanika, da bi bil sploh kdaj na Tirolskem.

Senat odide v posvetovalnico in se po preej dolgem premoru vrne v razpravno dvorano, nakar proglaši predsednik, da je sodišče sklenilo zaslišati kot pričo obtoženčevega gospodarja, katerega se je pozvalo telefončno k sodišču.

Robert Kollmann, trgovec v Ljubljani, prispeže in izpove, da je obtoženec kake tri mesece pri njem zavaja. Gluh je, revček je, najbrž mu je učesna bolezen udarila nekoliko na um. Stori že, kar se mu ukaže. Bil je pri mnogih gospodarjih v službi, ker ga nihče ne mara dolgo, ker slabu sliši. Je pa revček, idiot. Priča ni znano, da bi bil obtoženec kdaj na Tirolskem. Šele prejšnji teden je izvedel priča, da je bil obtoženec že kdaj kaznovan. Sploh obtoženec zelo malo ali nič ne govori.

Predsednik naznani nato, da se razprava preloži, da bodo zdravniški izvedenci izrekli svoje mnenje, ali je obtoženec pripravi pampeti.

Obtoženec je cel čas brisal solze.

#### Vzkliene obravnave.

Isti senat, samo namestu deželnosodnega svetnika Hauffna, deželnosodnega svetnika Vedenjak.

Franc Korinšek, krojaški pomočnik v Domžalah, je bil obtožen, da je v Grmači s črnim počernil nemški del napisa na občinski krajevni tabli ter s tem zakrivil prestopek poškodovanja tuje lastnine v zmislu § 468, povzročivši občini 6 K škode.

Zagovarjal se je pred okrajnim sodiščem na Brdu, da je sicer res prečrtal nemški napis, to pa zato, ker ga ni treba, ker v Grmači nihče ne govori nemški. Izvedel je, da so v Ljubljani sedaj samo slovenski napisi na nobenega Nemca, zato je mislil, da je nemški napis nepotreben. Odločil se je še pred Vidičevim točkom, da je hotel obtoženec zagnati kamen in ga vrgel.

Kamen je priletel kakih pet korakov za pričo v »polkn«. Ko mu je priča zaklical, da ga pozna, je obtoženec dvignil pest v zrak in zaklical: »Prokleta k... a policejska, pes, baraba, jaz ti bom že pokazal.« Priča je dobil vtisk, da je hotel obtoženec zagnati kamen in ga vrgel. Opraviti je imel priča že dvakrat z obtožencem, pred dvemi leti pozimi, ko ga je okaral radi neke vožnje na Mestnem trgu in mu je obtoženec nato zaklical: »Ti prokleti lenuh, pa ti vozi,« vsled česar je bil obsojen na tri dni zapora, enkrat pa, ko je z vozom prevrnil neki mlekaricu vožiček.

Predsednik: Ali je res tak?

Obtoženec: Res!

Martin Gerlovič, mestni stražnik, izpove, da je dne 20. septembra aretiral Himmelreicha ter ga gnal po Prešernovi ulici. Za njim je šlo več ljudi, med njimi tudi Berčič, katerega priča poznata je dalj časa. Priča se je ozrl in videl Berčiča, da je pobral kamen in ga vrgel.

Kamen je priletel kakih pet korakov za pričo v »polkn«. Ko mu je priča zaklical, da ga pozna, je obtoženec dvignil pest v zrak in zaklical: »Prokleta k... a policejska, pes, baraba, jaz ti bom že pokazal.« Priča je dobil vtisk, da je hotel obtoženec zagnati kamen in ga vrgel. Opraviti je imel priča že dvakrat z obtožencem, pred dvemi leti pozimi, ko ga je okaral radi neke vožnje na Mestnem trgu in mu je obtoženec nato zaklical: »Ti prokleti lenuh, pa ti vozi,« vsled česar je bil obsojen na tri dni zapora, enkrat pa, ko je z vozom prevrnil neki mlekaricu vožiček.

Predsednik: Ali je res tak?

Obtoženec: Res!

Predsednik: Kako daleč je bil obtoženec za vami, ko je vrgel kamen?

Gerlovič: Kakih 15 korakov.

Franc Himmelreich izpove, da ga je Gerlovič aretiral, pa se ne spominja dogodka z Berčičem, ker je bil preveč razburjen.

Franc Morel, c. kr. orožniški postajevodja v Ljubljani je prišel zraven, ko je bil Berčič že aretiran. Pri vklepanju se je branil s tem, da ni hotel dati rok skupaj. Pri sodišču je enkrat zaklical: »Pomagajte!«

Ciril Koch, mestni arhitekt, pove, da je tedaj pri sodišču slišal aretiranca, ki sta ga gnala dva orožnika, zaklicati »fantje pomagajte«, ne ve pa, ali je bil to današnji obtoženec.

Ko prečita predsednik ovadbo, ki se strinja z obtožnico, začne državni pravdniki Trenz: Današnji obtoženec naredi vtisk, da je tako si rova narava, kar posebno dokazuje že to, da je svoj čas zaklical Gerloviču: ti prokleti lenuh, pa ti vozi. Obtoženec ni slaboumen, pač pa silovite narave. Njegovo dejanje ima na sebi vse znake hudo delstva. Vedel je, da ne sme skozi kordon, vzliz temu pa je vdrl skozenj z dejansko silovitostjo, kar sam priznava, ko so ga aretirali, je brcal in suval, kar je tudi priznal, priznal je tudi, da je klical na pomoč, taki samo, da bi bil vrgel kamen na Gerlovičem. Ali Gerlovič ga je videl tedaj pod žarnico, videl ga je, ko je pobral kamen in ga vrgel, kakor mu je še pretil in ga psoval. Kazen za to je ječa od šestih mesecov do enega leta. Predlaga, da sodišče spozna obtoženca krvim in ga obsodi.

Zagovornika obtoženec ni imel.

Interesantno je bilo vprašanje zaradi obtoženčevih predkazni. Obtoženec zanika, da bi bil kaznovan, a predsednik ima izkaz, da je bil na Predarlškem trikrat kaznovan, enkrat celo na dva meseca, izkaz o oni kazni, v katero naj bi bil obtoženec obsojen po Gerlovičevi izpovedbi pri ljubljanskem okrajnem sodišču — ni mogeo najti! Obtoženec zanika, da bi bil sploh kdaj na Tirolskem.

(Zapisnikar je bil pri tisti obravnavi Ohm - Januschowsky. — Op. poroč.) Predlaga še nadaljnje priče, a upa, da jih ne bo treba zaslisiati, ker je izpovedba že zaslisanih prič dovolj pojasnila položaj. Če bi pa bil obtoženec tudi rabil besede, kakor jih navaja priča Ferlič, še to vedno ni žalitev, temveč samo interjekcija. Predlaga, da se vzklic zavrne in potrdi prva razsodba.

Predsednik proglasi razsodbo, po kateri se vzklic državnega pravdništva zavrne in potrdi prva razsodba.

**Anton Vičič**, kontrolor okrajne bolniške blagajne v Ljubljani, je glasom ovadbe mestnega magistrata dne 20. septembra proti večeru prišel po cesarja Frana Josipa cesti do vojaškega kordona, ki je stal med »Mali čem« in vojaškim oskrbovalcem. Ker ga niso pustili skozi, je zaklical vojakom »prokleta banda«. Vrila se je pri okrajnem sodišču razsodba, pri kateri se je toženec zagovarjal, da je prišel z tiskarske veselice v »Narodnem domu« v spremstvu svoje žene in neke njene prijateljice do kordona hotel domov. Ženo in njeno prijateljico so spustili skozi, njega pa ne. Obtoženec je kot socialni demokrat vedno obsojal demonstracije in tedaj ga je razjel, da ni mogel pasirati, zato je zaklical nad demonstranti, ki so zakrivili take razmere, besede »prokleta banda«. Ni pa mislil s temi besedami vojaščev. Kot priči sta bila tedaj zaslisanha mestna stražnika Simon Vrhunc in Fran Kurent. Vrhunc je izpovedal, da je prišel s patruljo po cesarja Frana Josipa cesti in videl, da ima Vičič nekaj opraviti z vojaki. Zato jo stopil blizu in opazil Vičiča, da ne more skozi. Vičič se je obrnil od vojaščev proč od vojakov, da naj ga priča spremljivo dejal, da naj ga orožnik spremljivo dejal.

Kot priči zaslisanha orožnika Ocepek je izpovedal, da je obtoženec na priči poziv, da naj se odstrani, rekel: »Kaj, jaz bi se odstranil, ki davek plačujem!« in potem je še zasmehljivo zaheval, da naj ga priča spremljivo dejal. Drugi priči so izpovedale v smislu obtoženčevega zagovorja. Mestni stražnik Kocjančič je pred tukokrašnjem sodiščem pred tukokrašnjem sodiščem, da je obtoženec zagovarjal, da je prišel tedaj iz Litije v Ljubljano. Dunajska cesta je bila zaprta, da ni mogel domov v Građišče. Rekli so mu, da naj gre po Marije Terezije cesti. Tamkaj je bil aretiran, ne da bi rekel kaj žaljivega.

Kot priči zaslisanha orožnika Ocepek je izpovedal, da je obtoženec na priči poziv, da naj se odstrani, rekel: »Kaj, jaz bi se odstranil, ki davek plačujem!« in potem je še zasmehljivo zaheval, da naj ga priča spremljivo dejal.

Franc Kurent izpove, da ga je šele klic »prokleta banda« opozoril na obtoženca. Videl je poleg njega Vrhunc. Obtoženec je izrekel one besede obrnjen proč od vojakov, ki so bili obrnjeni proti Prešernovi ulici in sicer že gredje v smeri proti »Narodnemu domu«. Vičič je še zasmehljivo zaheval, da naj ga priča spremljivo dejal.

Dr. Tekavčič je mnenja, da je izpoved priča mestnega stražnika Kocjančiča ravno tako verodostojna, kakor pa izpoved Ocepeka, ki sta bila skupaj pri isti patrulji. In priča Kocjančič izključuje, da bi bil obtoženec namen vmešavati se v poslovanje straže. Rekli je res, da je obtoženec na priči zaslisanha straže, saj ni bil renitent, temveč že šel mirno s to stražo, ki ga je aretiral. Tu ni vendar nobenega substrata za § 314.

Predlaga, da se vzklic zavrnil in potrdi prva razsodba.

Dr. Tekavčič je mnenja, da je izpoved priče mestnega stražnika Kocjančiča ravno tako verodostojna, kakor pa izpoved Ocepeka, ki sta bila skupaj pri isti patrulji. In priča Kocjančič izključuje, da bi bil obtoženec namen vmešavati se v poslovanje straže. Rekli je res, da je obtoženec na priči zaslisanha straže, saj ni bil renitent, temveč že šel mirno s to stražo, ki ga je aretiral. Tu ni vendar nobenega substrata za § 314.

Predlaga, da se vzklic zavrnil in potrdi prva razsodba.

Dr. Tekavčič je mnenja, da je izpoved priče mestnega stražnika Kocjančiča ravno tako verodostojna, kakor pa izpoved Ocepeka, ki sta bila skupaj pri isti patrulji. In priča Kocjančič izključuje, da bi bil obtoženec namen vmešavati se v poslovanje straže. Rekli je res, da je obtoženec na priči zaslisanha straže, saj ni bil renitent, temveč že šel mirno s to stražo, ki ga je aretiral. Tu ni vendar nobenega substrata za § 314.

Predlaga, da se vzklic zavrnil in potrdi prva razsodba.

Dr. Tekavčič je mnenja, da je izpoved priče mestnega stražnika Kocjančiča ravno tako verodostojna, kakor pa izpoved Ocepeka, ki sta bila skupaj pri isti patrulji. In priča Kocjančič izključuje, da bi bil obtoženec namen vmešavati se v poslovanje straže. Rekli je res, da je obtoženec na priči zaslisanha straže, saj ni bil renitent, temveč že šel mirno s to stražo, ki ga je aretiral. Tu ni vendar nobenega substrata za § 314.

Predlaga, da se vzklic zavrnil in potrdi prva razsodba.

Dr. Tekavčič je mnenja, da je izpoved priče mestnega stražnika Kocjančiča ravno tako verodostojna, kakor pa izpoved Ocepeka, ki sta bila skupaj pri isti patrulji. In priča Kocjančič izključuje, da bi bil obtoženec namen vmešavati se v poslovanje straže. Rekli je res, da je obtoženec na priči

ki je bil od sodišča imenovan upraviteljem konkurenčne mase bankirja Winklerja. Upnike konkurenčne mase so nahujskali, da odklonijo slovenskega odvetnika, in ti so se res vdali terorizmu nemškega lista, da so v zetku skoro vsi bili za to, da se kot upravitelj potrdi. Tako dela nemški časopis in nihče ga ne konfiscira — a pri nas v Ljubljani? —

— Iz Stajerskega deželnega zbornika. V včerajšnji seji so interpellirali poslanci dr. Hrašovec, Roš in tovarniški uradnik v Celju in Ptuj, ki dajeta brez potrebe koncesije za žganjetō. Namestniški podpredsednik dr. Netolizka je odgovarjal, da so koncesije vse stare, a namestništvo skrb, da se koncesije za žganjarne in gostilne po mogočnosti omeje. Posl. Wastian je poročal o prošnji nemškarske občine Oplotnica, da bi se razdelila. Na predlog poslancev dr. Hrašoveca se je sklenilo, da se prošnja vrne deželnemu odboru v nadaljnjo poizvedovanje. Predlog posl. Orniga, da se deželna gimnazija v Ptuj spremini v deželno realno gimnazijo, se je izročil deželnemu odboru, da prorača o tem v prihodnjem zasedanju.

— Iz finančne službe. Premeščeni so: Finančni konceptist Ivan Korbar od davčnega referata okr. glavarstva v Črnomlju k davčnemu referatu v Krškem, finančni konceptni praktikant Avgust Sedlar od okr. glavarstva v Ljubljani k okr. glavarstvu v Črnomelju, finančni komisar Valentin Žun od okr. glavarstva v Radovljici k okr. glavarstvu v Logatu, fin. tajnik Viktor Grabner od okr. glavarstva v Logatu k okr. glavarstvu v Ljubljano (!) in konceptist Alojzij Huth od okrajnega glavarstva v Krškem k okrajnemu glavarstvu v Radovljici, finančni konceptist dr. Robert Eržen od urada za merjenje pristojbin v Ljubljani k davčni administraciji v Ljubljani, fin. tajnik dr. Ivan Ponešek in finančni konceptni praktikant Evgen Povše pa od davčne administracije oziroma finančne direkcije v Ljubljani k uradu za odmerjenje pristojbin v Ljubljani, finančni komisar dr. Robert Kermavner iz Kočevja k davčni administraciji v Ljubljani. O nekateri teh premeščenjih spregovoriti bo treba resno besedo.

— Iz sodne službe. Pravna prakta Št. Tomašič in dr. Ernest Rekar pri dež. sodišču v Trstu sta imenovana za avskultanta.

— Iz upravne službe. Okrajni komisar Franc Vlček je premeščen iz Sežane v Trst, okrajni komisar dr. Franc Hanuš pa iz Gradišča v Sežano.

— Iz srednješolske službe. Za ravnatelja kočevske gimnazije je imenovan dr. Franc Riedl, profesor nemške gimnazije v Ljubljani.

— Iz državne stavbinske službe. Stavbena pristava Karel Krivanc in Karel Orel sta imenovana za inženirja za državno stavbinsko službo na Krajišku.

— Vojaška vest. Dr. Ed. Šerkov v Ljubljani je imenovan za asistenčnega zdravnika v rezervi pri 3. gorskem artiljerijskem polku.

— Iz šolske službe. Dopust je dobila učiteljica gdč. Jerica Zemljanova na Igu in pride na njeno mesto izpršana učiteljska suplentinja gdč. Antonija Adamič kot suplentinja. Dalje je dobil dopust g. Franc Kuhar v Domžalah in pride na njegovo mesto dosedanja suplentinja v Brezovici gdč. Ernestina Blaznik kot suplentinja.

— Iz službe finančne streže. Premeščeni so pažniki: Pavel Straus iz Novega mesta v Idrijo, Ignacij Hodnik iz Kranja na Jesenice, Franco Zajc iz Jesenice v Kranj. Na lastno prošnjo je odpuščen iz službe pažnik Jožef Haupmann.

— Vojaška vest. Štajerski Slovenski, g. dr. Matja Vargazon, je imenovan stotnik-avditorjem pri c. in kr. vojaškem sodišču v Kotoru.

Slovensko telovadno društvo "Sokol" v Ljubljani priredi v četrtek, 12. t. m. prvi veliki ljudski koncert "Slovenske fihamonije" v sokolovih dvoranah "Narodnega doma". Začetek ob 8 zvečer. Vstopnina 60 vinarjev. Koncert se vrši ob pogrujenih mizah. H koncertu naj se pride v navadni, vsakdanji obleki, ker naj bo zabava popolnoma neprisilejona in brez vsake napetosti, popolnoma v smislu sokolskega bratstva. Klet in kuhinja bo v rokah restavraterja g. Kržnikova.

Ljudsko-izobraževalno društvo "Akademija" v Ljubljani je povabilo vseči škrga profesorja in znanega strokovnjaka dr. Ferdo Šušica iz Zagreba, da predava v Ljubljani o državnopravnem razmerju Bosne in Hercegovine do Avstro-Ogrske monarhije. To predavanje se vrši v soboto, 14. t. m. v dvorani "Mestnega doma". Slavno občinstvo že danes opozarjam na to zanimivo predavanje.

Uradni uradniki, poduradniki in uradne službe glavnega poštnega urada in poštnega urada na

kolodvoru so nabrali potom okrožnice 142 K in sicer za narodne žrtve 100 kron in za Ciril Metodovo družbo 42 kron.

Pešpolk št. 27. Včeraj se je zopet pokazalo, kako vojaki tega junashkega polka nadlegujejo in izvajajo mirno občinstvo. Opoldne je šla patrulja vojakov, broječa tri može, po Wolfovih ulicah in sicer po trotoarju in ne da bi se umaknila pasantom. Ljudje, tudi dame, so se morale umakati vojakom s trotoarja v sneg. Ali ni patrulja dolžna iti sredi ceste ali se vsaj umaknil ijdjem? Ulice so občinska last!

Izginil. Fr. Pavšnar, bivši krojač in sluga pri veteranskem koru v Ljubljani, je v soboto, 7. t. m. izginil. Odšel je opoldne z doma proti tobačni tovarni in se od tega časa ni več vrnil. Kdor bi ga videl ali mogel dati o njem kakšne podatke, naj se zglaši pri rodbini Rimskih cesta št. 2 (Recherjeva hiša).

Slovenski optik v Ljubljani je Fran Žajec na Starem trgu št. 26. Sicer pa opozarjam na inserat te tvrdke v današnjem listu.

Posredovalnico je dovolila dež. vladu Albertu Dergancu v Ljubljani in sicer za stanovanja in pri kupovanju in prodaji nepremičnin.

Martinov koncert. Jutri na Martinovo se vrši koncert "Slovenske fihamonije" v kleti hotela "Union". Začetek ob 8. zvečer.

Rdeče jagode, njih ovjetje in trobentice nam je poslala gdč. Lizi Kum p, ki jih je nabrala v domačem vrtu na Cerovcu pri Dolenskih toplicah. Srčna hvala! Ker je povsod zapadel sneg, menda ne bomo mogli letos nič več pisati o mili jeseni.

Telefonska zveza Ljubljana - Opatija Reka Budimpešta - Zagreb. Od 12. t. m. je mogoč interurbani telefonski promet med Ljubljano in mesti Opatija, Reka, Budimpešta in Zagreb. Pristojbina za pogovor 3 minut med Ljubljano in Opatijo znaša 2 K, med Ljubljano in Reko 2 K, med Ljubljano in Budimpešto 3 K in med Ljubljano in Zagrebom 3 K.

Kavarca v Spodnji Šiški. G. Viktor Bolaffio, vinski veletržec v Spodnji Šiški, napravi v svojih prostorih, kjer je bila dosedaj gostilna pri "Celicu", lepo, povsem moderno opremljeno kavarco. Občinstvu v Spodnji Šiški kot tudi zunanjim koperom, ki tem gotovo zelo vstrezeno. Glej današnji inserat.

Talilo za rešitev življenja v znesku 52 K 50 v je dobil Ivan Aleš, kolar v Klečah pri Dolskem, ker je rešil 4letnega Jožefa Veljepca, da ni utonil.

Na zdar! Na semenj na "Veseli gori" pri Št. Rupertu je tudi prišla nemška židovka Götzl iz Ljubljane. Ni imela sreče, kajti še štanta ni mogla postaviti, ker se je med ljudmi raznesla vest, da je to tista Götzl iz Ljubljane, ki je simpatizirala z vojaki 27. pešpolka dne 20. septembra. Prihodnji dan je prispeala na semenj v Mokronog, a ni mogla dobiti prostora ter je moralna povsod že postavljeni štant podreti. Končno se je zatekla k narodnemu trgovcu gosp. Streli ter ga prosila, naj ji dovoli štant postaviti pred hišo. Židovka je naletela na napačno adreso in se je seveda hudo urezala, kajti g. Streli jo je nagnal v pričo obilo navzočih sejmarjev in občinstva z opazko: "Vam ne nam prostora niti za 1000 goldinarjev — domačinu, aki je le Slovensec, pa zastonj!" Götzl je morala končno štant postaviti na koncu sejma a ni imela kupčije.

Trirazredna šola v Globokem pri Brežicah se je razširila v štirirazrednico. Kot četrta učna moč na tej šoli je imenovan učiteljski kandidat g. Ivan Črnec.

Nož. V Smarjeti pri Celju je v soboto zvečer posestnikov sin Jožef Korošek rekel nekemu Špegliču iz Lubečne, ki je razsajal, naj miruje, saj ga nič videti. Špeglič je pa skočil h Korošcu in mu prerezel glavno žilo na desni roki, tako, da je zgubil toliko krv, da se še dosega ni prav zavedel. Špeglič sedi za svoje junaštvo že v ježi.

Zaprti šoli. Zaradi škrlatice v celjski okolici so včeraj zaprli slovensko deško in deklisko šolo v Celju na nedoločen čas.

Bor med vojakinama. V Gaberju pri Celju je v nedeljo zvečer pred neko gostilno razobil domobranec korporala Antona Lindiča, sira mesarja in posestnika Lindiča v Kostrivnicu, na kar je korporal domobranca pripel in poklical na edgovor. Mesto tega je domobranec zgrabil za bokom, kar je storil tudi korporal. Temu je neki pasant iztrgal orožje, na kar ga je domobranec tako težko ranil, da bo težko ostal pri življenju.

Prepovedan vinski semenj. Posojilnica v Vojniku je hotela prrediti vinski semenj, ki ga je pa štajersko namestništvo prepovedalo, češ da prirejevanje takih sejmov ne spada v delokrog zadruž. Tako razumevajo strogi birokratje namen kmetijskega zadružništva in tako pod-

pira vladu uboge svoje davkoplačevalce.

Nemški "Schulverein" pridobiha na Koroškem vedno več tal. Zadnje čase sta se ustanovili dve novi podružnici, in sicer v slovenskih krajih, namreč v Smarjeti pri Velikovcu in v Št. Jurju pri Celovcu. V Št. Jurju je pristopilo takoj 70 članov, katerih mnogi z letnim prispevkom 30 do 40 K. Skrajni čas je, da se zbrude tudi Slovenci v koroških občinah.

Koledar nemškega "Schulverein" za leto 1909 se je moral prirediti že v drugi izdaji, ker je prva izdaja že vsa pošla. Naj bi vsi Slovenci in Slovence pripomogli tudi naši drugi sv. Cirila in Metoda do druge izdaje njenega povsod priljubljenega koledarja, ki je ravnokar izšel.

Garibaldinski pogreb v Gorici. V gorški bolnišnici je umrl 65 let star Karol Chiaba iz Vidma v Italiji. Ta človek je živel v Gorici že več let kot čisto navaden delevac, brezpomemben, za katerega se ni nihče zmenil. Živel je v revščini. Lahko se še zmenili niso začeli; da bi mu olajšali stare dni. Pred dobrim mesecem je zadebla revčeva kap, na kar so ga prenesli v bolnišnico. Tu so pa zavohali laški irredentovci v Gorici, da je bil Chiaba Garibaldino, ki se je bojeval proti Avstriji. Komaj so čakali, da umrje. Pretekli četrtek je naredil to uslugo in v soboto popoldne je bil pogreb. Kolonija iz Italije v Gorici in goriški neodresenci so mu priredili lep pogreb. Pešljali so ga na vozu prvega razreda, svirala je mesta godba, katero je draga volje prepustil sedanji mestni župan Juri Bobinig, visoko član pri "regnicolah" in irredentovcih, za krsto pa so nosili "regnicoli" venec s trakovi v laških barvah z napisom: "Al garibaldino Chiaba i democratici goriziani". (Garibaldino Chiaba goriški demokrat) Nastopili pa so tudi republikanci z redečimi trakovi ob venoci in napisom: "Al prode garibaldino i giovani republicani." (Garibaldinskemu junaku mladi republikanci) Za pogrebom je šlo vse polno irredentovcev, Mazzinianev in drugih, bil je pravi demonstracijski pogrebni spredv. Na grobu se je govoril, neki Veccaroni, poslovil od Chiaba v velelaškem govoru, poudarjajo, kako se je boril pokojui za Italijo. Tisti del goriškega meščanstva, ki čuti avstrijsko, se je zgrajal v ostrih besedah, da je c. kr. policija dovolila kaj takega.

Od Št. Križa pri Trstu nam pišejo: V tržaški okolici osnovali so cikorijaši več gospodarskih zadruž, katera pa često prehajajo v slovenske roke. Tudi tukaj je bilo osnovano tako društvo pod imenom "Unione Cooperativa di Consumo", katero je pa prešlo v slovenske roke in so se na občnem zboru dne 8. t. m. spremenila pravila in društvo v "Konsumno društvo v Št. Križu". Na istem občnem zboru se je tudi sklenilo, da se 2% vsakoletnega čistega dobička daruje družbi Sv. Cirila in Metoda v Ljubljani, kateri sklep je bil vpisan v društvene pravila. V Št. Križu je letos nad 7 tisoč hl dobrega črnega in belega vina ter prosekarja, a kupca ne nobenega. Kmetje primorani so ga staviti na osmice in tako je sedaj tukaj kar 10 osmice. Žalostno je, da morejo kmetje svoj pridek sami popiti. Konsumno društvo si je postavilo načelo, da poskrbi izvoz vina v kolikor večji množini in radi tega se obrača na vse vinske trgovce in kršmarje, da se blagovolijo obrniti na društvo, katero bode vsakega poslužilo z najboljšo kapljico.

Tržaška burja na delu. V Trstu je burja vrgla 66letno Pierino Majnar tako ob tla, da si je ta zlomile nogo in da je moralna v bočnico. Burja je dosegla včeraj 73 kilometrov hitrosti na uro.

Poroči se 14. t. m. v Gružu v Dalmaciji g. Viljem Baebler, c. kr. redarstveni okrožni nadzornik ravnateljstva policeje v Trstu in n. a. poročnik s Hrvatico gdč. Fanij Raguš in, hčerjo c. kr. davčnega revidenta g. Dom Ragusa.

Z nožem v prslu so našli pri Matuljah nekoga mrtvega moža ob železniškem tiru. Kdo je, se ne ve. Perilo je zaznamovano s črkama R. S. Brez dvoma se je izvršil umor.

Smrtna nesreča. Na Reki je 26letni železničar V. Božič prišel med dva vagonska odbijača, ki sta ga tako stisnila, da je bil na mestu mrtev.

Kruta obsodba. Pred zagrebškim sodiščem je bil pravnik Jurija obsojen na pet mesecov težke ječe, ker je vzel na cesti podbanu Cernkovichu palico in ga namatil z njo. Stražil ga je pri obravnavi stražnik z nabito puško in nasajenim bajonetom! Kot kakšnega razbojnika!

Velik vлом v blagajno. Pri imovinski občini Gjurgjevac na Hrvaškem je bilo v soboto zvečer vložljeno v blagajno in pobranega iz nje 30.000 K denarja in za 12.000 k

vrednostnih papirjev. Vlomilca so doobili, ko je ravno vse spravil po zepih. Vlomilce je Kranjec in pripadnik, kakor sodijo, mednarodni vložilski družbi. Govori več jezikov in je hotel če bi se mu bil vlož posredil, pobegniti v Švicarje. Da so ga doobili, je zasluga ondotnega gozdara Šlapučarja.

Tedenški izkaz o zdravstvenem stanju mestne občine ljubljanske od 25. okt. do 31. oktobra 1908. Stevilov novorjenec 21 (= 27 30%), umrli 23 (= 29 90%), med njimi so umrli za jetiko 4 (eden tuje), vsled mrtvoudu 1, za različnimi bolezni 18. Med njimi tujevec 13 (= 56 52%), iz zavodov 16 (= 69 56%). Za infekcijoznimi bolezni je obolelo, in sicer: za škrlatico 1, za tifozom 6 (Vseh 6 v dež. bolnici, 4 pripeljani iz dežele), za vratico 5 (1 pripeljan z dežele v deželno bolnišnico), za ušenom 1.

Bojažljiva dragonca. Ko so senci širje fantje v neki gostilni v Trnovem prepevali, sta jih dva dragonca nahrulili, da imajo molčati. Nato pa je eden potegnil sabljo in zadele žno po gostilni rogoviliti. Ker so gosti zapustili gostilno, sta šla tudi do vojaka vun. Junak je tudi zunaj vihtel sabljo ter žno toliko časa tolkel po vrtni ograji in strešnih žlebovih, da je prišla vojaška patrulja ter oba dragonca areovala.

Neusmiljen hlapec. Predvčerjšnjem nista mogla v Vegovi ulicah dva konja izpeljati voza, kar je hlapec tako razčačilo, da je prijet bičevnik na drobnem koncu in potem z deblim tako neusmiljeno mlatil po ubogi živali, da je nad njo razcepil ves bičevnik. Trdosrčne žasluženi kazni ne odide.

Karambol. Ko je danes dopolnilo kovački vajenec Fran Pečnik peljalo na Starem trgu ročni voziček in se ni mogel pravočasno električnemu vozlu izogniti, ga je ta zadele tako, da je padel v vrata neke gostilne, vsled tem pa podprt vrtalno vratilo. Pri tem je bilo ranjenih 50 dijakov. Pohištvo pa so moral reševalno društvo, da je padel v vrata neke gostilne 20 K, pri vozičku pa je nastalo 24 K škode.

Zlate ribice so splavale po vodi 49letnemu Petru Stankoviču iz Zakanje na Hrvatskem. Mož je doma izbral 3 še vojaski dolžnosti podvržene mladeniče ter jih privedel v Ljubljano, odkoder bi jih bil poslat na ta ali drug način v Ameriko in se ž njimi okoristil. Pa mu je spodletele. Se predno je svoj namen izpeljal, ga dohitela roka policije in potisnila za omrežje okna, kjer premisljuje, da subagentura na tem polju ni dovoljena. Pri sebi je imel 930 K denarja, katerega so mu izročili izseljenci, da bi jim kupil vozne listke. Ti dobes svoj denar nazaj, Stankovič pa so izročili sodišču.

Delavsko gibanje. Včeraj se je z južnega kolodvora odpeljalo v Ameriko 70 Hrvatov, 20 Macedonov in 10 Slovencev. V Heb je šlo 90, v Inomost 50, v Meran 25, v Line 19, v Grabščain 17, v Kočevje pa 25 Hrvatov. Na Westfalsko se je odpeljalo 40 premogokov, na Dunaj je šlo 25, v Line pa 19 Kočevarjev.

## Plesna svila

od 75 kr.  
naprej me-  
ter, za dne  
novosti.  
Franko in če očarjeno se pošije na  
dom. Bogata izbira vzorcev s prvo posto.  
Tevarna za svilo Henneberg, Zürich.  
490-3



### Neteorologično poročilo,

Vrhina nad morjem 306. Srednji vremeni tlak 780-9 mm.					
Cas opazovanja	Stanje barometra v mm	Čas	Vetrovi	Nebes	
9. 9. zv.	782.0	-1:1	sl. svzh.	oblačno	
10. 7. zj.	736.8	-2:1	sl. vzhod	"	
12. 7. pop.	738.2	-1:9	sl. jug	"	
				Srednja včerajšnja temperatura 14, norm. 51°. Padavina v 24 urah 0.0 mm	

## Koncesija za gostilno

se da takoj v najem  
Izve se na Martinovi cesti 88

v Ljubljani. 4026-1

Absolviran 4029-1

## šestošolec

želi kot praktikant mesta v kaki lekarni. — Ponudbe je poslati na naslov: Drag. Ostan, Bovec, Goriško.

## Lepa, majhna vila

v okusnem slogu, z majhnim vrtom se iz proste roke predra. Cena 6500 K.

Videm št. 61, tik poste na Štajerskem.

4037

## Trgovina s papirjem

galanterijskim blagom

v Ljubljani se vsled bolezni pod ugodnimi pogoji proda.

Pozve se v upravnosti "Slovenskega Naroda." 4028-1

## Kavarna!

Spodnji Šiški se bode dala s 1. sušcem 1909 lepa, povsem na novo in moderno opremljena kavarna z vsemi drugimi prostori in vrtom 499-1

v najem.

Natančnejša pojasnila daja gosp. Viktor Bolaffio, veletrgovina z vinom in žganjem v Sp. Šiški.

Pozor!

Pozor!

## Vsak torek v kavarni Leon' KONCERT seksteta na lok.

Začetek ob polu 10. Vstop prost.

Za obilen obisk se priporočata 4022-2 Leo in Fani Pogačnik.

Neprecenljivi za cesto in izlete so moji nepremočljivi plašči s kapuco

za gospode, dame in otroke.

H. Vopálka češki prikrojevalni zavod in razpoljalnica sukna 4033

v Pragi, na Perštýně 13.

## Krojaški pomočnik

se sprejme takoj pri P. Rusu, krojaču na Bledu. 3986-3

## Potnika.

Za dobro vpeljano žganjarno ītem zanesljivega, vestnega, marljivega potnika proti proviziji.

Ponudbe sprejema Friderik Skutek v Metliki. 3951-3

## Izgubil se je mlad louski pes.

temnorave barve, z dolgodlako glavo, rjavim ovratnikom z znakom št. 761. Slisi na ime Posor. — Prosi se, naj se ga odda v Jenkovih ulicah št. 15. Senčar.

4024-2

## Vinska klet „Union“

## Jutri ,Martinovo'

Svira Slov. Filharmonija.

4040

## ŠČUDEŽ! Samo K 4.

Posebni oddelek, poln jesenskih in zimskih jopic, paletotov in pelerin za dame in deklice, po 4 krone.

## Angleško skladišče oblek' O. Bernatovič

Ljubljana, Glavni trg 5.

št. 35248. 4019-2

## Razglas.

Podpisani mestni magistrat v smislu § 24 zakona z dne 26. avgusta 1908 (dež. zak. št. 15) javno naznanja, da so imeniki volilcev deželnega stolnega mesta Ljubljane za dopolnilne volitve dveh novih poslanec iz mestne kurije in poslanca splošnega volilnega razreda, ki se imajo po razpisu o. kr. deželnega predsedstva v Ljubljani z dne 15. oktobra letos št. 5175/pr. vršiti dne 22., oziroma dne 14. decembra letos že sestavljeni in bodo od torka dne 10. vštetega torka dne 17. t. m. v mestni posvetovalnici od 8. do 12. dopoldne in od 3. do 6. popoldne razgrnjeni.

vsakomur na vpogled in da smejo v tem času zoper imenike tisti, ki imajo v dotedni volilni skupini pravico voliti, tukaj vlagati ugovore o tem, da so se v volilni imeniku vpisale osebe, ki nimajo pravice, ali da so se iz njega izpustile osebe, ki imajo pravico voliti.

Kraj in čas volitev se naznanita pozneje, označena pa bodo tudi na izkaznicah, ki se bodo pravočasno dostavile volilcem.

## Mestni magistrat ljubljanski

dne 7. novembra 1908.

Zaloga na veliko za Avstro-Ogrsko

IV.

Hoffmann & Co.

Dečin na Ljubi 3768



Dr. Dralleja brezova voda za lase

Podružnica v Spiljetu. Del. glavnica M 3.000.000.

promese na ogrske premijske srečke

promese na ogrske hipotečne srečke

promese na 3% zemeljske srečke

## 2mizarska pomočnika

sprejme takoj v trajno delo Anton Hrovat, mizar na Breznici, pošta Žirovnica na Gorenjskem. 4036

## Oddajo se:

lekali, pripravni za pisarne ali trgovine, dalje prostora za skladališča v sredini mesta, pripravni za stavbi material itd. 3869-5

Poizve se v pisarni Doghenghi.

4036

Ja pitano kuretnino

vsak dan sveže zaklano, snazno oskuljeno dobavljamo franko v košarici za 5 kg:

1 ges za pečenje . . . . . K 5.50

1 pitana ges . . . . . " 6.50

3 debele raco . . . . . " 8.50

Viljem Sass, Podwoloczyska.

4036

Ob dobi proviziji se izče.

## potnik

na Kranjskem, Štajerskem in Korčkem v prodaji vina in žganja dobro uveden.

Reflektantante naj pošijejo ponudbe do 12. t. m. na uprav. "Slov. Naroda". 4x0-2

## Lepa delavnica

za mizarja, ključavnica ali kakega drugega obrtnika eventualno za hlev s stanovanjem je v Prulah takoj za oddati.

Natančneje se izve pri kamnoseku Vodniku. 3577 5

Za manjši premogok na Kranjskem se izče zanesljiv

## predkopač

(Worhäuser). Ponudbe pod "premog" na upravništvo "Slov. Naroda". 4003 2

## Lepo Stanovanje

v drugem nadstropju hiše štev. 5 v Knaličevih ulicah, s 3 sobami, sobo za služkinjo in drugimi pripadki, se odda takoj ali za februar 1909.

Več v "Naredni tiskarni" ali pa pri Jos. Lavrenčiču, pisarna mest. užit. zakupa na Dunajski cesti št. 31.

## Demeter Drahsler

## Liboria Drahsler roj. Pávlina

4053

Na Lopudu pri Dubrovniku, v novembru 1908.

(Mesto neakega drugega posebnega obvestila.)

O. kr. avstrijske

državne železnice.

## Izvleček iz voznega reda.

Veljavni od 1. oktobra 1908 leta.

Prihod v Ljubljano juž. žel.

7-05 zjutraj. Osebni vijak v smeri: Tržič, Jesenice, Trbiž, Beljak, juž. žel., Gorica, d. ž., c. kr. drž. žel., Beljak čez Podgorico, Celovec, Prago.

8-34 zjutraj. Osebni vijak iz Kočevja, Straž-Toplic, Rudolfovega, Grosupija.

8-07 utra. Osebni vijak v smeri: Grosuplje, Rudolfovo, Straža-Toplice, Kočevje.

9-26 predpoldne. Osebni vijak v smeri: Jesenice, Beljak, (čez Podgorico) Celovec, Prago.

10-38 predpoldne. Osebni vijak v smeri: Tržič, Jesenice, Trbiž, Beljak juž. žel., Gorica drž. žel., Trž. drž. žel., Beljak, (čez Podgorico) Celovec, Prago.

11-05 predpoldne. Osebni vijak v smeri: Grosuplje, Rudolfovo, Straža-Toplice, Kočevje.

8-45 predpoldne. Osebni vijak v smeri: Tržič, Jesenice, Trbiž, Beljak juž. žel., Gorica drž. žel., Trž. drž. žel., Beljak, (čez Podgorico) Celovec, Prago.

7-10 zvečer. Osebni vijak v smeri: Grosuplje, Rudolfovo, Straža-Toplice, Kočevje.

7-35 zvečer. Osebni vijak v smeri: Tržič, Jesenice, Trbiž, Beljak, (čez Podgorico) Celovec, Prago.

8-45 zvečer. Osebni vijak v smeri: Grosuplje, Rudolfovo, Straža-Toplice, Kočevje.

9-10 ponoči. Osebni vijak iz Trbiža, Celovca, Beljaka (čez Podgorico) Trža drž. žel., Gorice drž. žel., Jesenic.

11-50 ponoči. Osebni vijak v smeri: Tržič, Celovca, Beljaka (čez Podgorico) Trža drž. žel., Gorice drž. žel., Jesenic.

Prihod v Ljubljano drž. kolodvor:

6-45 zjutraj. Osebni vijak iz Kamnika.

10-59 predpoldne. Osebni vijak iz Kamnika.

9-10 zvečer. Osebni vijak iz Kamnika.

9-50 ponoči. Osebni vijak iz Kamnika (Kamnik ob nedeljah in praznikih do 31. oktobra).

(Odhodi in prihodi so označani v srednjem evropskem času.)

## C. kr. ravnateljstvo državnih železnic v Trstu

## Pekarijo prevzel.

Usojam si naznaniti slav. občinstvu, da sem staroznano pekarno

na Tržaški cesti št. 4</

Ustanovljena  
leta 1854.

Prva domača slovenska pivovarna

Telefon  
št. 210.

priporoča slavnemu občinstvu in spoštovanim gostilničarjem svoje izborne

**G. AUER**<sup>jevih</sup> dedičev  
Ljubljana Wolfove ulice štev. 12

Ljubljana

marčno pivo  
v sodcih in steklenicah.

## Plesna akademija v Ljubljani.

Vljudno naznanjam slavnemu slovenskemu občinstvu, da otvarjam moderno plesno šolo

in sicer nov tečaj, ki bo vsak četrtek od 8.-10. v dvorani hotela „Ilirija“. Sprejemam gospode in dame samo iz boljših slovenskih rodin. Poučevali se bodo v popolni graciozi vsi moderni plesovi in tudi narodne plesne umetnosti. Pripravila se tudi nov tečaj za g. dijake in gdč. dijakinje, in posebni tečaj za otroke. Poučuje se v slovenškem jeziku, česar dosedaj še ni oilo v Ljubljani. — Vpisuje se lahko v narodni trgovini g. Bahovca na Marijinem trgu ali pa pred poukom v hotelu „Ilirija“.

Z odličnim spoštovanjem 4038 1

**Adolf Praček**

prvi slovenski, oblastveno avtorizirani plesni učitelj.

Prispela je zopet v velikem številu sveža najfinješa konfekcija za dame v najmodernejsi fazoni in kroju, katero prepričam cenjenim damam na ogled.

Cene čudovito znižane!

Največja izblira konfekcija za gospode in dečke.

**Angleško skladisče oblek**

O. BERNATOVIC, Ljubljana, Mestni trg št. 5.

3881-5

St. 34789.

3975-2

## Ustanove.

Pri mestnem magistratu ljubljanskem je podeliti za tekoče leto sledeče ustanove:

1. Jan Bernardinijev v znesku	230 K
2 Jos. Jak Schillingovo v znesku	235 "
3 Jurij Thalmeitnerjevo v znesku	240 "
4 Janez Jošt Weberjevo v znesku	220 "

do katerih imajo pravico hčere ljubljanskih meščanov, ki so se letos omožile, so uboge in lepega vedenja.

5. Jan. Nikl Kraškovičeve v znesku 163 K

do katere ima letos pravico ubogi kmetovalci iz St. Petrske župnije v Ljubljani;

6. Jan. Ant. Francojevo v znesku 128 K

do katere imajo pravico uboge, poštene neveste meščanskega ali pa nižjega stanu;

7. Jos. Sr. Sinovo v znesku 96 K

katero je podeliti dvema najrevnejšima deklincama iz Ljubljane;

8. Miha Pakičeve v znesku 244 K

do katere imajo pravico ubogi obrtniki meščanskega stanu ali pa njih vdove;

9. Jan. Krst Kovačeve v znesku 302 K

katero je razdeliti med štiri v Ljubljani bivajoče revne rodbinske očete ali vdove matere, ki imajo po več otrok in uboštva niso sami krivi;

10. Marije Kosmačeve v znesku 204 K

do katere imajo pravico uboge uradniške sirote ženske v Ljubljani, ki so lepega vedenja;

11. Helene Valentiničeve v znesku 168 K

katero je razdeliti med take v frančiškanski župniji v Ljubljani rojene otroke, ki nimajo staršev in še niso 15 let stari;

**Ustanove za onemogo posle** v znesku 100 K

katere je razdeliti med štiri uboge posle, ki ne morejo več delati in so dobrega slovesa.

Prošnje za podelitev ene ali druge teh ustanov je vložiti opredljene s potrebnimi dokazili

dne 30. t. m.

pri magistratnem vložnem zapisniku.

Mestni magistrat ljubljanski

dne 1. novembra 1908.

## Prvi slovenski optični zavod.

Podpisani priporoča svoj dobro urejeni

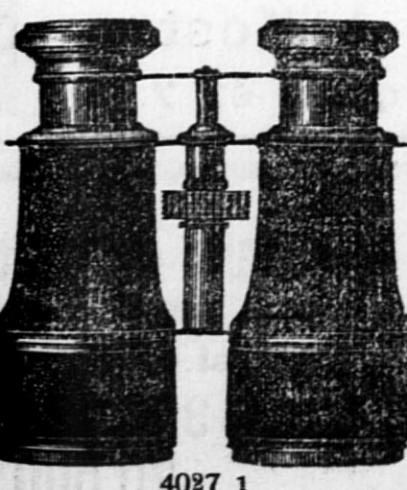
## optični zavod,

kakor različne vrste naočnikov, ščipalcev, toplomerov, zrakomerov, daljnogledov itd. Naočnike in ščipalce po združniškem receptu.

Kot večletni sotrudnik v največjih optičnih zavodih sem si pridobil popolno tehnično izobrazbo v optični stroki, vsled česar si dovojujem slavn. občinstvu naznati, da provzemam in izvršujem vse v to stroku spadajoča dela in popravila, katera se izključno izgotavljajo v lastni delavnici točno in po najnižjih cenah.

Slavnemu občinstvu se vljudno priporoča

Fr. P. Zajec, optik, Star. trg št. 26,  
v Ljubljani.



4027 1

4027 1

**Krasne BLUZE** 99  
največja izbera v svilu in drugem modnem blagu tudi po meri.  
**Veakovrstna krila, perilo**  
**In otročje oblike**  
priporoča po najnižjih cenah  
**M. KRISTOFIČ**  
por. Bučar  
STARI TRG št. 28.

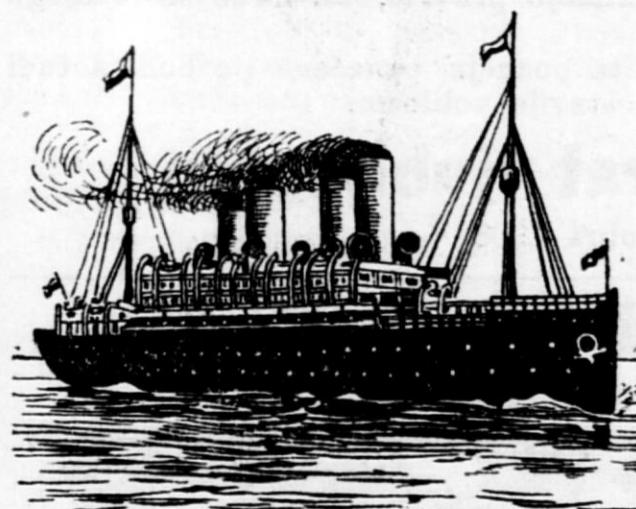
**Edina narodna tvrdka**  
**Filozof Breznik**  
Ljubljana, Gradišče 11  
(blizu nunske cerkve). 2402 19  
prodaja in izposaja klavirje pravovratnih dunajs. in tvornice najceneje



Kot edini strokovnjak in učitelj Glasbene Matice opozarjam vsakogar, naj se blagovoli potruditi k meni domačinu, ter se prepriča o blagovljenosti in trpočnosti mojih pianinov, klavirjev in harmonijev. Zastopstvo vseh dvor, in komornih tvrdk. Delna odstopila. Svoji k svetim?

**Prva slovenska modna trgovina za gospode**  
**Engelbert Skušek**  
Ljubljana, Mestni trg 19,  
se najtopleje priporoča.

**Blago in cene brez konkurence.**



**V Ameriko** petovati, naj se obrne na od visoke c. kr. deželne vlade potrjenega glavnega zastopnika:

**Fr. Seunig,**  
Ljubljana, Kolodvorske ulice 28

Odprava potnikov samo z najnovjimi parniki "Velikami": 2343 19  
Kaiser Aug. Victoria, nosi 25.000 ton  
Amerika . . . . . 24.000 "  
President Lincoln . . . . . 20.000 "  
President Grant . . . . . 20.000 "

**Vozna Ljubljana - Hamburg** traja z novo uvedenimi direktnimi voznimi kartami, brez vsake menjave okroglo 1½ dnevi, ter ima potnik pravico porabe brzovlačev po celi črti od Avstrijske meje (Eger) naprej.

**Nizko pod ceno**  
prodajam radi pomajkanja prostora  
obleke, površnike, zimske suknje in dežne plašče  
za gospode in dečke  
kakor najmodernejso konfekcijo za dame in deklice.  
**Konfekcijska trgovina A. Lukić.** Pred Škofijo št. 19.

## Razglas.

**„Posojilnica v Mariboru“**  
podeli za šolsko leto 1908/9:

a) iz ustanove rajnega g. Franca Rapoc deveterim visokošolcem podpore v znesku po K 300,  
b) iz čistega dobička upravnega leta 1907 v spomin petiudvajsetletnice zavoda trem visokošolcem podpore po K 300.

Pravico do podpor imajo dijaki slovenske narodnosti, posebno iz mariborskega in šoštanjškega okraja.

Prošnje, obložene s krstnimi listi, spričevali uboštva, spričevali o izpitih in z indeksi, naj se vloži pri "Posojilnici" v Mariboru do 20. novembra t. l.

Navesti je tudi študijski semester.  
V prošnji naj se omeni, uživa li prošnik že kako podporo in v katerem znesku.

Maribor, dne 5. novembra 1908

Ravnateljstvo.

**Parkete furnirane, masivne vseh vrst, hrastove in bukove deščice**  
največje in najsolidnejše domače tvrdke F. Kotnik Verd-Vrhniška priporoča in poklada 3687-5

**Jerdo Primožič**, mizarstvo v Ljubljani, Hilšerjeve ulice št. 5.

Sprejema in izvršuje tudi vsa popravila starih parket, likanje in vsa v to stroko spadajoča dela po najnižji ceni.

Štev. 509/pr.

## Razpis.

Pri kranjskem deželnem knjigovodstvu je izpraznjena

**služba računskega svetnika**  
s prejemki III. plačilnega razreda.

Eventualno bo popolnit tudi eno mesto

**računskega revidenta**  
ter po eno mesto  
**računskega oficijala I. in II. vrste**  
s prijemki IV., oziroma V. in VI. plačilnega razreda.

S potrebnimi izpričevali opredljene prošnje za to službo je vložiti do

30. novembra 1908.

pri podpisanim deželnem odboru.

Deželni odbor kranjski  
v Ljubljani, 5 novembra 1908.

## V hotelu „UNION“

se toči v restavraciji

**plzenjsko pivo**

Iz znamenite meščanske pivovarne

,Prazdroj' — ,Urquell'